

Έγγραφο συνόδου

B9-0343/2020

4.11.2020

ΠΡΟΤΑΣΗ ΨΗΦΙΣΜΑΤΟΣ

εν συνέχεια της ερώτησης με αίτημα προφορικής απάντησης B9-0023/2020

σύμφωνα με το άρθρο 136 παράγραφος 5 του Κανονισμού

σχετικά με τον αντίκτυπο των μέτρων κατά της COVID-19 στη δημοκρατία, τα θεμελιώδη δικαιώματα και το κράτος δικαίου (2020/2790(RSP))

Juan Fernando López Aguilar

εξ ονόματος της Επιτροπής Πολιτικών Ελευθεριών, Δικαιοσύνης και Εσωτερικών Υποθέσεων

Ψήφισμα του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου σχετικά με τον αντίκτυπο των μέτρων κατά της COVID-19 στη δημοκρατία, τα θεμελιώδη δικαιώματα και το κράτος δικαίου (2020/2790(RSP))

Το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο,

- έχοντας υπόψη την Οικουμενική Διακήρυξη των Δικαιωμάτων του Ανθρώπου (ΟΔΔΑ) και άλλες συνθήκες και πράξεις του ΟΗΕ για τα ανθρώπινα δικαιώματα, ιδίως το Διεθνές Σύμφωνο για τα ατομικά και πολιτικά δικαιώματα,
- έχοντας υπόψη την ευρωπαϊκή σύμβαση για την προάσπιση των δικαιωμάτων του ανθρώπου και των θεμελιωδών ελευθεριών (ΕΣΔΑ) και τα πρωτόκολλα αυτής,
- έχοντας υπόψη τη Συνθήκη της Ευρωπαϊκής Ένωσης (ΣΕΕ), τη Συνθήκη για τη λειτουργία της Ευρωπαϊκής Ένωσης (ΣΛΕΕ) και τον Χάρτη των Θεμελιωδών Δικαιωμάτων της Ευρωπαϊκής Ένωσης,
- έχοντας υπόψη τον ευρωπαϊκό χάρτη των δικαιωμάτων των ασθενών,
- έχοντας υπόψη τις δηλώσεις του Γενικού Γραμματέα του ΟΗΕ, του Υπατου Αρμοστή των Ηνωμένων Εθνών για τα Ανθρώπινα Δικαιώματα, των ειδικών εισηγητών του ΟΗΕ, της Υπατης Αρμοστείας των Ηνωμένων Εθνών για τους Πρόσφυγες (UNHCR) και άλλων οργάνων του ΟΗΕ σχετικά με τον αντίκτυπο των μέτρων COVID-19 στη δημοκρατία, το κράτος δικαίου και τα θεμελιώδη δικαιώματα,
- έχοντας υπόψη τους στόχους βιώσιμης ανάπτυξης του ΟΗΕ (ΣΒΑ),
- έχοντας υπόψη τις δηλώσεις και τα έγγραφα που συντάσσουν οι εκπρόσωποι και τα όργανα του Συμβουλίου της Ευρώπης, ιδίως ο Γενικός του Γραμματέας, ο Πρόεδρος και οι εισηγητές της Κοινοβουλευτικής Συνέλευσής του (ΚΣΣΕ), ο Επίτροπος για τα Ανθρώπινα Δικαιώματα, η Επιτροπή αξιολόγησης της αποτελεσματικότητας της δικαιοσύνης (CEPEJ), η Επιτροπή για την πρόληψη των βασανιστηρίων και της απάνθρωπης ή ταπεινωτικής μεταχείρισης ή τιμωρίας (CPT), το Κογκρέσο των Τοπικών και Περιφερειακών Αρχών και η ομάδα χωρών κατά της διαφθοράς (GRECO) σχετικά με τον αντίκτυπο των μέτρων COVID-19 για τη δημοκρατία, το κράτος δικαίου και τα θεμελιώδη δικαιώματα,
- έχοντας υπόψη τη δημοσίευση του Συμβουλίου της Ευρώπης, της 7ης Απριλίου 2020, με τίτλο «Σεβασμός της δημοκρατίας, του κράτους δικαίου και των ανθρωπίνων δικαιωμάτων στο πλαίσιο της υγειονομικής κρίσης λόγω COVID-19 – μια δέσμη εργαλείων για τα κράτη μέλη»,
- έχοντας υπόψη τα σχετικά έγγραφα της Επιτροπής της Βενετίας του Συμβουλίου της Ευρώπης, συμπεριλαμβανομένης της συλλογής γνωμοδοτήσεων και εκθέσεων της

Επιτροπής της Βενετίας σχετικά με τις καταστάσεις έκτακτης ανάγκης¹, που δημοσιεύθηκε στις 16 Απριλίου 2020, την έκθεση της 26ης Μαΐου 2020 με τίτλο «Respect for democracy, human rights and the rule of law during states of emergency – Reflections» (Σεβασμός της δημοκρατίας, των ανθρωπίνων δικαιωμάτων και του κράτους δικαίου κατά τη διάρκεια καταστάσεων έκτακτης ανάγκης – Προβληματισμοί)², το Παρατηρητήριο καταστάσεων έκτακτης ανάγκης στα κράτη μέλη της Επιτροπής της Βενετίας³, την έκθεσή της του 2011 σχετικά με το κράτος δικαίου⁴ και τον κατάλογο σημείων ελέγχου του κράτους δικαίου για το 2016⁵,

- έχοντας υπόψη το αίτημα του Προέδρου του προς την Επιτροπή της Βενετίας, της 1ης Ιουλίου 2020, σε συνέχεια της πρότασης της Επιτροπής Πολιτικών Ελευθεριών, Δικαιοσύνης και Εσωτερικών Υποθέσεων (LIBE), και την επακόλουθη ενδιάμεση έκθεση της 8ης Οκτωβρίου 2020 σχετικά με τα μέτρα που ελήφθησαν στα κράτη μέλη της ΕΕ ως αποτέλεσμα της κρίσης COVID-19 και τον αντίκτυπό τους στη δημοκρατία, το κράτος δικαίου και τα θεμελιώδη δικαιώματα⁶,
- έχοντας υπόψη τα ψηφίσματα της Κοινοβουλευτικής Συνέλευσης του Συμβουλίου της Ευρώπης, της 13ης Οκτωβρίου 2020, σχετικά με τις δημοκρατίες που αντιμετωπίζουν την πανδημία COVID-19⁷ και σχετικά με τον αντίκτυπο της πανδημίας COVID-19 στα ανθρώπινα δικαιώματα και το κράτος δικαίου⁸,
- έχοντας υπόψη τη γνωμοδότηση του Οργανισμού για την Ασφάλεια και τη Συνεργασία στην Ευρώπη (ΟΑΣΕ), της 27ης Απριλίου 2020, επί του σχεδίου νόμου για τους ειδικούς κανόνες για τη διεξαγωγή των γενικών εκλογών του Προέδρου της Δημοκρατίας της Πολωνίας που ζητήθηκε το 2020 (Εγγραφο της Γερουσίας αριθ. 99) και τις δηλώσεις του εκπροσώπου του ΟΑΣΕ για την ελευθερία των μέσων ενημέρωσης,
- έχοντας υπόψη τη δήλωση για την Ουγγαρία του Εκπροσώπου του Ύπατου Αρμοστή των Ηνωμένων Εθνών για τα Ανθρώπινα Δικαιώματα, Rupert Colville, της 27ης Μαρτίου 2020,
- έχοντας υπόψη την κοινή δήλωση σχετικά με τη Βουλγαρία των ειδικών εισηγητών του ΟΗΕ για τις σύγχρονες μορφές ρατσισμού και για θέματα μειονοτήτων, της 13ης Μαΐου 2020,
- έχοντας υπόψη τις δημοσιεύσεις του Διεθνούς Ινστιτούτου για τη Δημοκρατία και την

¹ Συλλογή των γνωμοδοτήσεων και εκθέσεων της Επιτροπής της Βενετίας σχετικά με τις καταστάσεις έκτακτης ανάγκης, 16 Απριλίου 2020, CDL-PI (2020) 003.

² Respect for democracy, human rights and the rule of law during states of emergency – Reflections (CDL-PI(2020)005rev).

³ Παρατηρητήριο καταστάσεων έκτακτης ανάγκης στα κράτη μέλη της Επιτροπής της Βενετίας.

⁴ Report on the rule of law (έκθεση για το κράτος δικαίου) (CDL-AD(2011)003rev).

⁵ Rule of law checklist (κατάλογος σημείων ελέγχου για το κράτος δικαίου) (CDL-AD(2016)007).

⁶ Επιτροπή της Βενετίας, Ενδιάμεση έκθεση σχετικά με τα μέτρα που ελήφθησαν στα κράτη μέλη της ΕΕ ως αποτέλεσμα της κρίσης COVID-19 και τον αντίκτυπό τους στη δημοκρατία, το κράτος δικαίου και τα θεμελιώδη δικαιώματα, 8 Οκτωβρίου 2020 (CDL-AD(2020)018).

⁷ PACE, ψήφισμα 2337 (2020).

⁸ PACE, ψήφισμα 2338 (2020).

Εκλογική Βοήθεια (International IDEA), της 11ης Μαΐου 2020, με τίτλο «Parliaments in Crisis:

Challenges and Innovations» (Κοινοβούλια σε κρίσεις: προκλήσεις και καινοτομίες)⁹ και της 26ης Μαρτίου 2020 με τίτλο «Elections and COVID-19» (Εκλογές και COVID-19)¹⁰,

- έχοντας υπόψη την ευρεία συζήτηση σχετικά με τον αντίκτυπο των μέτρων για την COVID-19 στη δημοκρατία, το κράτος δικαίου και τα θεμελιώδη δικαιώματα, με τη συμμετοχή των πολιτών, της ακαδημαϊκής κοινότητας, της κοινωνίας των πολιτών και της κοινωνίας γενικότερα¹¹,
- έχοντας υπόψη τις δράσεις της Επιτροπής σε σχέση με τη νόσο COVID-19, σε όλους τους τομείς αρμοδιότητάς της, και τις προσπάθειές της να συντονίσει μια ευρωπαϊκή απάντηση στην πανδημία σε τομείς που κυμαίνονται από τον χώρο Σένγκεν έως την παραπληροφόρηση σχετικά με τον ιό, και από την προστασία των δεδομένων και τις εφαρμογές στις διαδικασίες ασύλου, επιστροφής και επανεγκατάστασης,
- έχοντας υπόψη τον κανονισμό (ΕΕ) 2016/679 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 27ης Απριλίου 2016, για την προστασία των φυσικών προσώπων έναντι της επεξεργασίας των δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα και για την ελεύθερη κυκλοφορία των δεδομένων αυτών και την κατάργηση της οδηγίας 95/46/ΕΚ (Γενικός Κανονισμός για την Προστασία Δεδομένων)¹²,
- έχοντας υπόψη την οδηγία 2002/58/ΕΚ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου της 12ης Ιουλίου 2002 σχετικά με την επεξεργασία των δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα και την προστασία της ιδιωτικής ζωής στον τομέα των ηλεκτρονικών επικοινωνιών¹³,
- έχοντας υπόψη τις κατευθυντήριες γραμμές 04/2020 του Ευρωπαϊκού Συμβουλίου Προστασίας Δεδομένων (ΕΣΠΔ) σχετικά με τη χρήση δεδομένων θέσης και εργαλείων ιχνηλάτησης επαφών στο πλαίσιο της επιδημικής έξαρσης της νόσου COVID-19 και τις κατευθυντήριες γραμμές 03/2020 σχετικά με την επεξεργασία δεδομένων που αφορούν την υγεία για σκοπούς επιστημονικής έρευνας στο πλαίσιο της επιδημικής έξαρσης της

⁹ International IDEA, Parliamentary Primer αριθ. 1, 11 Μαΐου 2020.

<https://www.idea.int/publications/catalogue/parliaments-and-crisis-challenges-and-innovations>

¹⁰ International IDEA, Technical Paper 1/2020, 26 Μαρτίου 2020.

<https://www.idea.int/publications/catalogue/elections-and-covid-19>

¹¹ Βλέπε για παράδειγμα τα ακαδημαϊκά άρθρα του Verfassungsblog σχετικά με τη νόσο COVID-19 και τις καταστάσεις έκτακτης ανάγκης, Michael Meyer-Resende, The Rule of Law stress Test: EU Member States' Responses to COVID-19, with Table and Map, Joelle Grogan, States of emergency: Fondation Robert Schuman, Le contrôle parlementaire dans la crise sanitaire Impacts of COVID-19 – The Global Access to Justice Survey: <https://verfassungsblog.de/impacts-of-covid-19-the-global-access-to-justice-survey/> Oxford COVID-19 Government Response Tracker (OxCGRT) που προσμετρά την αυστηρότητα των περιοριστικών μέτρων ICNL COVID-19 Civic Freedom Tracker: Grogan, Joelle & Weinberg, Nyasha (Αύγουστος 2020) Principles to Uphold the Rule of Law and Good Governance in Public Health Emergencies. RECONNECT Policy Brief: International Appeal 'A Call to Defend Democracy', an Open Letter

¹² EE L 119 της 4.5.2016, σ. 1.

¹³ EE L 201 της 31.7.2002, σ. 37.

νόσου COVID-19,

- έχοντας υπόψη την ανακοίνωση της Επιτροπής, της 16ης Απριλίου 2020, με τίτλο «Έγγραφο καθοδήγησης σχετικά με την προστασία δεδομένων στις εφαρμογές που στηρίζουν την καταπολέμηση της πανδημίας COVID-19» (C(2020)2523),
- έχοντας υπόψη την ανακοίνωση της Επιτροπής, της 30ης Σεπτεμβρίου 2020, με τίτλο «Έκθεση του 2020 για το κράτος δικαίου – Η κατάσταση του κράτους δικαίου στην Ευρωπαϊκή Ένωση» (COM(2020)0580) και τα 27 συνοδευτικά κεφάλαια ανά χώρα σχετικά με το κράτος δικαίου στα κράτη μέλη (SWD(2020)0300-0326), τα οποία αφορούν τον αντίκτυπο των μέτρων που έλαβαν τα κράτη μέλη λόγω της νόσου COVID-19 για τη δημοκρατία, το κράτος δικαίου και τα θεμελιώδη δικαιώματα,
- έχοντας υπόψη τη δήλωση 19 κρατών μελών, της 1ης Απριλίου 2020, στην οποία εξέφρασαν βαθιά ανησυχία «σχετικά με τον κίνδυνο παραβίασης των αρχών του κράτους δικαίου, της δημοκρατίας και των θεμελιωδών δικαιωμάτων που προκύπτει από την έγκριση ορισμένων μέτρων έκτακτης ανάγκης»¹⁴,
- έχοντας υπόψη το ψήφισμά του της 17ης Απριλίου 2020 σχετικά με τη συντονισμένη δράση της ΕΕ για την καταπολέμηση της πανδημίας COVID-19 και των συνεπειών της¹⁵,
- έχοντας υπόψη το ψήφισμά του της 19ης Ιουνίου 2020 σχετικά με την κατάσταση στον χώρο Σένγκεν μετά την πανδημία COVID-19¹⁶,
- έχοντας υπόψη το ψήφισμά του της 19ης Ιουνίου 2020 σχετικά με την ευρωπαϊκή προστασία των διασυνοριακών και εποχιακών εργαζομένων στο πλαίσιο της κρίσης της νόσου COVID-19¹⁷,
- έχοντας υπόψη το ψήφισμά του της 10ης Ιουλίου 2020 σχετικά με τη στρατηγική της ΕΕ για τη δημόσια υγεία μετά την κρίση COVID-19¹⁸,
- έχοντας υπόψη το ψήφισμά του της 17ης Σεπτεμβρίου 2020 με τίτλο «COVID-19: ο συντονισμός των υγειονομικών αξιολογήσεων και της ταξινόμησης των κινδύνων σε επίπεδο ΕΕ και οι επιπτώσεις στον χώρο Σένγκεν και την ενιαία αγορά»¹⁹,
- έχοντας υπόψη το ψήφισμά του της 17ης Σεπτεμβρίου 2020 σχετικά με την πρόταση απόφασης του Συμβουλίου για τη διαπίστωση σαφούς κινδύνου σοβαρής παραβίασης του κράτους δικαίου από τη Δημοκρατία της Πολωνίας²⁰,

¹⁴ Βέλγιο, Δανία, Φινλανδία, Γαλλία, Γερμανία, Ελλάδα, Ιρλανδία, Ιταλία, Λουξεμβούργο, Κάτω Χώρες, Πορτογαλία, Ισπανία, Σουηδία, Βουλγαρία, Κύπρος, Εσθονία, Λετονία, Λιθουανία και Ρουμανία:

<https://www.government.nl/documents/diplomatic-statements/2020/04/01/statement-by-belgium-denmark-finland-france-germany-greece-ireland-italy-luxembourg-the-netherlands-portugal-spain-sweden>

¹⁵ Κείμενα που εγκρίθηκαν, P9_TA(2020)0054.

¹⁶ Κείμενα που εγκρίθηκαν, P9_TA(2020)0175.

¹⁷ Κείμενα που εγκρίθηκαν, P9_TA(2020)0176.

¹⁸ Κείμενα που εγκρίθηκαν, P9_TA(2020)0205.

¹⁹ Κείμενα που εγκρίθηκαν, P9_TA(2020)0240.

²⁰ Κείμενα που εγκρίθηκαν, P9_TA(2020)0225.

- έχοντας υπόψη το ψήφισμά του της 7ης Οκτωβρίου 2020 σχετικά με τη θέσπιση μηχανισμού της ΕΕ για τη δημοκρατία, το κράτος δικαίου και τα θεμελιώδη δικαιώμα²¹,
- έχοντας υπόψη το ψήφισμά του της 8ης Οκτωβρίου 2020 σχετικά με το κράτος δικαίου και τα θεμελιώδη δικαιώματα στη Βουλγαρία²²,
- έχοντας υπόψη την ενημέρωση που δημοσίευσε το Θεματικό Τμήμα Δικαιωμάτων των Πολιτών και Συνταγματικών Υποθέσεων στις 23 Απριλίου 2020 με τίτλο «Ο αντίκτυπος των μέτρων λόγω της νόσου COVID-19 στη δημοκρατία, το κράτος δικαίου και τα θεμελιώδη δικαιώματα στην ΕΕ»²³, στην οποία συνοψίζονται τα κύρια πορίσματα της διαδικασίας παρακολούθησης που δρομολογήθηκε μέσω των εβδομαδιαίων επισκοπήσεων των μέτρων που έλαβαν τα κράτη μέλη για τη νόσο COVID-19,
- έχοντας υπόψη τις ενημερώσεις του Ευρωπαϊκού Κέντρου Κοινοβουλευτικής Έρευνας και Τεκμηρίωσης σχετικά με την κοινοβουλευτική δραστηριότητα κατά τη διάρκεια της επιδημικής έξαρσης της νόσου COVID-19²⁴,
- έχοντας υπόψη τις ενημερώσεις της Υπηρεσίας Έρευνας του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου (EPRS) σχετικά με την κατάσταση έκτακτης ανάγκης για την αντιμετώπιση της κρίσης του κορονοϊού σε διάφορα κράτη μέλη και άλλες σχετικές ενημερώσεις για το θέμα αυτό²⁵,
- έχοντας υπόψη τα πέντε δελτία του Οργανισμού Θεμελιωδών Δικαιωμάτων της ΕΕ (FRA) σχετικά με τις επιπτώσεις της πανδημίας του κορονοϊού στα θεμελιώδη δικαιώματα στην ΕΕ²⁶,

²¹ Κείμενα που εγκρίθηκαν, P9_TA(2020)0251.

²² Κείμενα που εγκρίθηκαν, P9_TA(2020)0264.

²³ [https://www.europarl.europa.eu/RegData/etudes/BRIE/2020/651343/IPOL_BRI\(2020\)651343_EN.pdf](https://www.europarl.europa.eu/RegData/etudes/BRIE/2020/651343/IPOL_BRI(2020)651343_EN.pdf)

²⁴ Ενημερωτικό σημείωμα αριθ. 27 – Μάρτιος 2020, Προσαρμογή της κοινοβουλευτικής δραστηριότητας στην επιδημική έξαρση της νόσου COVID-19 και προοπτικές εξ αποστάσεως συνεδριάσεων και ψηφοφορίας· Ενημερωτικό σημείωμα αριθ. 28 – Μάρτιος 2020, Μέτρα υγειονομικής πρόληψης στα κοινοβούλια· Ενημερωτικό σημείωμα αριθ. 29 – Ιούλιος 2020, Νόμοι που θεσπίζονται με επείγουσες διαδικασίες και κανονιστικές πράξεις για την καταπολέμηση της Covid-19.

²⁵ EPRS, Καταστάσεις έκτακτης ανάγκης για την αντιμετώπιση της κρίσης του κορονοϊού: η κατάσταση σε ορισμένα κράτη μέλη (Βέλγιο, Γαλλία, Γερμανία, Ουγγαρία, Ιταλία, Πολωνία, Ισπανία), 4 Μαΐου 2020· EPRS, Καταστάσεις έκτακτης ανάγκης για την αντιμετώπιση της κρίσης του κορονοϊού: η κατάσταση σε ορισμένα κράτη μέλη II (Βουλγαρία, Εσθονία, Λετονία, Μάλτα, Αυστρία, Ρουμανία και Σλοβενία), 13 Μαΐου 2020· EPRS, Ιχνηλάτηση κινητών συσκευών για την καταπολέμηση του κορονοϊού, 2 Απριλίου 2020· EPRS, Αντιμετώπιση της πανδημίας του κορονοϊού: αντίκτυπος στους αιτούντες άσυλο στην ΕΕ, 22 Απριλίου 2020· EPRS, Ο αντίκτυπος του κορονοϊού στα σύνορα του Σένγκεν, 27 Απριλίου 2020· EPRS, Ο αντίκτυπος του κορονοϊού στην ελευθερία των μέσων ενημέρωσης, 8 Μαΐου 2020· EPRS, Κορονοϊός και εκλογές σε επιλεγμένα κράτη μέλη, 17 Ιουνίου 2020· EPRS, Καταστάσεις έκτακτης ανάγκης για την αντιμετώπιση της κρίσης του κορονοϊού: κατάσταση σε ορισμένα κράτη μέλη IV, 7 Ιουλίου 2020. EPRS, Κορονοϊός και φυλακές στην ΕΕ: μέτρα των κρατών μελών για τη μείωση της εξάπλωσης του ιού, 22 Ιουνίου 2020· EPRS, Καταστάσεις έκτακτης ανάγκης για την αντιμετώπιση της κρίσης του κορονοϊού: κατάσταση σε ορισμένα κράτη μέλη IV, 7 Ιουλίου 2020.

²⁶ Οργανισμός Θεμελιωδών Δικαιωμάτων της ΕΕ, Πανδημία κορονοϊού στην ΕΕ – Επιπτώσεις στα θεμελιώδη δικαιώματα – Δελτίο 1 και έρευνα ανά χώρα, 7 Απριλίου 2020· Οργανισμός Θεμελιωδών Δικαιωμάτων της ΕΕ,

- έχοντας υπόψη τη δήλωση του Αντιπροέδρου της Επιτροπής/Υπατου Εκπροσώπου της Ένωσης για Θέματα Εξωτερικής Πολιτικής και Πολιτικής Ασφαλείας (ΑΕ/ΥΕ) Josep Borrell, της 18ης Ιουνίου 2020, σχετικά με την αντιμετώπιση της παραπληροφόρησης λόγω της νόσου COVID-19 και τον αντίκτυπο στην ελευθερία της έκφρασης,
 - έχοντας υπόψη την αξιολόγηση της Ευρωπόλ, της 5ης Οκτωβρίου 2020, με αντικείμενο την απειλή που αντιπροσωπεύει το οργανωμένο έγκλημα στο Διαδίκτυο (IOCTA),
 - έχοντας υπόψη την έκθεση της Ευρωπόλ, της 19ης Ιουνίου 2020, με τίτλο «Εκμετάλλευση της απομόνωσης: δράστες σεξουαλικής κακοποίησης παιδιών στο διαδίκτυο, και τα θύματα τους, κατά την διάρκεια της πανδημίας COVID-19»,
 - έχοντας υπόψη την έκθεση της Ευρωπόλ, της 30ής Απριλίου 2020, με τίτλο «Πέρα από την πανδημία – Πώς η νόσος COVID-19 θα διαμορφώσει το τοπίο του σοβαρού και οργανωμένου εγκλήματος στην ΕΕ»,
 - έχοντας υπόψη τις προπαρασκευαστικές εργασίες που πραγματοποιήθηκαν για το παρόν ψήφισμα από την Ομάδα παρακολούθησης της δημοκρατίας, του κράτους δικαίου και των θεμελιωδών δικαιωμάτων (DRFMG) της Επιτροπής Πολιτικών Ελευθεριών, Δικαιοσύνης και Εσωτερικών Υποθέσεων (LIBE), συμπεριλαμβανομένης της έκθεσής της προς την επιτροπή LIBE της 10ης Ιουλίου 2020²⁷,
 - έχοντας υπόψη την ερώτηση προς την Επιτροπή σχετικά με τον αντίκτυπο των μέτρων COVID-19 στη δημοκρατία, το κράτος δικαίου και τα θεμελιώδη δικαιώματα (O-000065/2020 – B9-0023/2020),
 - έχοντας υπόψη το άρθρο 136 παράγραφος 5 και το άρθρο 132 παράγραφος 2 του Κανονισμού του,
 - έχοντας υπόψη την πρόταση ψηφίσματος της Επιτροπής Πολιτικών Ελευθεριών, Δικαιοσύνης και Εσωτερικών Υποθέσεων,
- A. λαμβάνοντας υπόψη ότι η πανδημία COVID-19 έχει προκαλέσει προβλήματα σε ολόκληρη την ΕΕ και έχει πλήξει σοβαρά τον πληθυσμό· λαμβάνοντας υπόψη ότι πολλές περιοχές του κόσμου, συμπεριλαμβανομένης της ΕΕ, αντιμετωπίζουν ένα δεύτερο κύμα κρουσμάτων COVID-19 και ότι οι κυβερνήσεις εγκρίνουν νέα περιοριστικά μέτρα για την αντιμετώπιση της αύξησης των κρουσμάτων, μεταξύ άλλων την επαναφορά του περιορισμού της κυκλοφορίας των πολιτών και των υγειονομικών μέτρων, τη χρήση μάσκας και την επιβολή αυστηρότερων προστίμων σε περίπτωση μη

Πανδημία του κορονοϊού στην ΕΕ – Επιπτώσεις στα θεμελιώδη δικαιώματα – Δελτίο 2: έμφαση στις εφαρμογές ιγνηλάτησης επαφών και έρευνα ανά χώρα, 28 Μαΐου 2020· Οργανισμός Θεμελιωδών Δικαιωμάτων της ΕΕ, Πανδημία του κορονοϊού στην ΕΕ – Επιπτώσεις στα θεμελιώδη δικαιώματα – Δελτίο 3: έμφαση στους ηλικιωμένους και έρευνα ανά χώρα, 30 Ιουνίου 2020· Οργανισμός Θεμελιωδών Δικαιωμάτων της ΕΕ, Πανδημία του κορονοϊού στην ΕΕ – Επιπτώσεις στα θεμελιώδη δικαιώματα – Δελτίο 4, 30 Ιουλίου 2020, έμφαση στον ρατσισμό, το άσυλο και τη μετανάστευση, την παραπληροφόρηση, την ιδιωτικότητα και την προστασία των δεδομένων· Οργανισμός Θεμελιωδών Δικαιωμάτων της ΕΕ, Πανδημία του κορονοϊού στην ΕΕ – Επιπτώσεις στους Ρομά και στους Πλανόβιους – Δελτίο 5, 29 Σεπτεμβρίου 2020.

²⁷ LIBE/9/02808 έκθεση της 10ης Ιουλίου 2020.

συμμόρφωσης·

- B. λαμβάνοντας υπόψη ότι τα μέτρα έκτακτης ανάγκης που εισηγούνται οι κυβερνήσεις τα οποία σέβονται το κράτος δικαίου, τα θεμελιώδη δικαιώματα και τη δημοκρατική λογοδοσία είναι απαραίτητα για την καταπολέμηση της πανδημίας και θα πρέπει να αποτελούν τον ακρογωνιαίο λίθο όλων των προσπαθειών για τον έλεγχο της εξάπλωσης της νόσου COVID-19· λαμβάνοντας υπόψη ότι οι εξουσίες έκτακτης ανάγκης απαιτούν πρόσθετο έλεγχο, προκειμένου να διασφαλίζεται ότι δεν χρησιμοποιούνται ως πρόσχημα για μια πιο μόνιμη αλλαγή της ισορροπίας των εξουσιών· λαμβάνοντας υπόψη ότι τα μέτρα που λαμβάνονται από τις κυβερνήσεις θα πρέπει να είναι αναγκαία, αναλογικά και προσωρινά· λαμβάνοντας υπόψη ότι οι εξουσίες έκτακτης ανάγκης ενέχουν τον κίνδυνο κατάχρησης εξουσίας από τον εκτελεστικό βραχίονα και τον κίνδυνο παραμονής τους στο εθνικό νομικό πλαίσιο μετά τη λήξη της κατάστασης έκτακτης ανάγκης και, κατά συνέπεια, πρέπει να διασφαλίζεται κατάλληλη κοινοβουλευτική και δικαστική εποπτεία, τόσο εσωτερική όσο και εξωτερική, και ότι πρέπει να εξασφαλιστούν αντισταθμίσεις για τον περιορισμό του εν λόγω κινδύνου·
- Γ. λαμβάνοντας υπόψη ότι η κρίση της νόσου COVID-19 είναι πρωτοφανής· λαμβάνοντας υπόψη ότι στο μέλλον πρέπει να επανεξετάσουμε τις μεθόδους μας για τη διαχείριση κρίσεων τόσο σε επίπεδο κρατών μελών όσο και σε επίπεδο ΕΕ·
- Δ. λαμβάνοντας υπόψη ότι ορισμένες χώρες της ΕΕ έχουν κηρύξει κατάσταση έκτακτης ανάγκης²⁸ βάσει των συνταγμάτων τους²⁹, κάτι που σε ορισμένες περιπτώσεις έχει εγείρει νομικά ζητήματα, ενώ άλλες χώρες έχουν προσφύγει στις εξουσίες έκτακτης ανάγκης που προβλέπονται από το κοινό δίκαιο³⁰ ή την κανονική νομοθεσία³¹ για την επείγουσα λήψη περιοριστικών μέτρων για την αντιμετώπιση της επιδημίας COVID-19· λαμβάνοντας υπόψη ότι τα μέτρα αυτά έχουν αντίκτυπο στη δημοκρατία, στο κράτος δικαίου και στα θεμελιώδη δικαιώματα, καθώς επηρεάζουν την άσκηση των ατομικών δικαιωμάτων και ελευθεριών, όπως η ελευθερία κυκλοφορίας, η ελευθερία του συνέρχεσθαι και του συνεταιρίζεσθαι, η ελευθερία έκφρασης και πληροφόρησης, η θρησκευτική ελευθερία, το δικαίωμα στην οικογενειακή ζωή, το δικαίωμα ασύλου, η αρχή της ισότητας και της απαγόρευσης των διακρίσεων, το δικαίωμα στην ιδιωτική ζωή και την προστασία των δεδομένων, το δικαίωμα στην εκπαίδευση και το δικαίωμα στην εργασία· λαμβάνοντας υπόψη ότι τα μέτρα αυτά έχουν επίσης αντίκτυπο στις οικονομίες των κρατών μελών·
- E. λαμβάνοντας υπόψη ότι η λειτουργία των δημοκρατιών και το σύστημα ελέγχων και εξισορροπήσεων στο οποίο υπόκεινται επηρεάζεται όταν μια κατάσταση έκτακτης ανάγκης στον τομέα της υγείας προκαλεί αλλαγές στην κατανομή των εξουσιών, όπως η δυνατότητα ο εκτελεστικός βραχίονας να αποκτήσει νέες εξουσίες όσον αφορά τον

²⁸ Συλλογή των γνωμοδοτήσεων και εκθέσεων της Επιτροπής της Βενετίας σχετικά με τις καταστάσεις έκτακτης ανάγκης, CDL-PI (2020) 003.

²⁹ De jure κατάσταση έκτακτης ανάγκης σύμφωνα με το Σύνταγμα, άνοιξη 2020: Βουλγαρία, Τσεχική Δημοκρατία, Φινλανδία, Εσθονία, Ουγγαρία, Λετονία, Λουξεμβούργο, Ρουμανία, Πορτογαλία και Ισπανία.

³⁰ Γερμανία, Λετονία, Γαλλία, Ιταλία και Σλοβακία.

³¹ De facto κατάσταση έκτακτης ανάγκης, βάσει της συνήθους νομοθεσίας: 13 κράτη μέλη δεν έχουν κηρύξει de jure κατάσταση έκτακτης ανάγκης κατά τη διάρκεια της κρίσης COVID-19, και συγκεκριμένα: Αυστρία, Βέλγιο, Κροατία, Κύπρος, Δανία, Ελλάδα, Ιρλανδία, Λιθουανία, Μάλτα, Κάτω Χώρες, Πολωνία, Σλοβενία και Σουηδία, συν το Ηνωμένο Βασίλειο.

περιορισμό των ατομικών δικαιωμάτων και την άσκηση αρμοδιοτήτων που συνήθως προορίζονται για τον νομοθετικό βραχίονα και τις τοπικές αρχές, ενώ παράλληλα επιβάλλονται περιορισμοί στον ρόλο των κοινοβουλίων, του δικαστικού σώματος, της κοινωνίας των πολιτών και των μέσων ενημέρωσης, καθώς και στις δραστηριότητες και τη συμμετοχή των πολιτών· λαμβάνοντας υπόψη ότι στα περισσότερα κράτη μέλη δεν υπάρχουν συγκεκριμένοι περιορισμοί στη δικαστική εξουσία, αλλά τα μέτρα περιορισμού της κυκλοφορίας έχουν καταστήσει σχεδόν αδύνατη την ομαλή λειτουργία των δικαστηρίων·

- ΣΤ. λαμβάνοντας υπόψη ότι η εσωτερική δικαστική εποπτεία, η οποία συμπληρώνεται από εξωτερική εποπτεία, εξακολουθεί να είναι θεμελιώδους σημασίας, καθώς τα δικαιώματα σε δίκαιη δίκη και σε αποτελεσματικά ένδικα μέσα εξακολουθούν να ισχύουν κατά τη διάρκεια κατάστασης έκτακτης ανάγκης, ούτως ώστε τα άτομα που θίγονται από μέτρα έκτακτης ανάγκης να έχουν τη δυνατότητα αποτελεσματικής προσφυγής σε περίπτωση που οι κρατικές αρχές παρεμβαίνουν στα θεμελιώδη δικαιώματά τους και να διασφαλίζεται ότι ο εκτελεστικός βραχίονας δεν υπερβαίνει τις εξουσίες του·
- Ζ. λαμβάνοντας υπόψη ότι η Επιτροπή της Βενετίας υποστηρίζει την *de jure* κατάσταση έκτακτης ανάγκης βάσει συντάγματος, και όχι την *de facto* κατάσταση έκτακτης ανάγκης βάσει του κοινού δικαίου, δεδομένου ότι «ένα σύστημα *de jure* εξουσιών έκτακτης ανάγκης βασισμένες στο σύνταγμα μπορεί να παρέχει καλύτερες εγγυήσεις για τα θεμελιώδη δικαιώματα, τη δημοκρατία και το κράτος δικαίου και να υπηρετεί καλύτερα την αρχή της ασφάλειας δικαίου, που απορρέει από αυτά»³².
- Η. λαμβάνοντας υπόψη ότι η κρίση COVID-19 ήταν και εξακολουθεί να αποτελεί δοκιμή σε συνθήκες ακραίων καταστάσεων για τις δημοκρατίες και την ανθεκτικότητα των εθνικών εγγυήσεων για το κράτος δικαίου και τα θεμελιώδη δικαιώματα·
- Θ. λαμβάνοντας υπόψη ότι η εμπιστοσύνη στις δράσεις των κυβερνήσεων και των κρατών είναι υψίστης σημασίας για τη διασφάλιση της στήριξης και της εφαρμογής των μέτρων έκτακτης ανάγκης που εγκρίνονται· λαμβάνοντας υπόψη ότι, για να επιτευχθεί αυτό στα πλαίσια μιας δημοκρατίας, είναι θεμελιώδης η λήψη διαφανών, επιστημονικά τεκμηριωμένων και δημοκρατικών αποφάσεων, καθώς και ο διάλογος με την αντιπολίτευση, την κοινωνία των πολιτών και τους ενδιαφερόμενους φορείς·
- Ι. λαμβάνοντας υπόψη ότι η Επιτροπή παρακολούθησε τα μέτρα έκτακτης ανάγκης που έλαβαν οι κυβερνήσεις των κρατών μελών καθ' όλη τη διάρκεια της κρίσης· λαμβάνοντας υπόψη ότι η Πρόεδρος της Επιτροπής Ursula von der Leyen δήλωσε στις 31 Μαρτίου 2020 ότι «κάθε μέτρο έκτακτης ανάγκης πρέπει να περιορίζεται σε ό,τι είναι αναγκαίο και να είναι απολύτως αναλογικό, ενώ δεν μπορεί να διαρκεί επ' αόριστον. Επιπλέον, οι κυβερνήσεις πρέπει να διασφαλίζουν ότι τα μέτρα αυτά υπόκεινται σε τακτικό έλεγχο. Η Ευρωπαϊκή Επιτροπή θα παρακολουθεί στενά, σε πνεύμα συνεργασίας, την εφαρμογή των μέτρων έκτακτης ανάγκης σε όλα τα κράτη

³² Επιτροπή της Βενετίας, Ενδιάμεση έκθεση σχετικά με τα μέτρα που ελήφθησαν στα κράτη μέλη της ΕΕ ως αποτέλεσμα της κρίσης Covid-19 και τον αντίκτυπό τους στη δημοκρατία, το κράτος δικαίου και τα θεμελιώδη δικαιώματα, 8 Οκτωβρίου 2020(CDL-AD(2020)018), παράγραφος 57.

μέλη»³³, και λαμβάνοντας υπόψη ότι ο Επίτροπος Didier Reynders προέβη σε παρόμοια δήλωση στις 26 Μαρτίου 2020·

- ΙΑ. λαμβάνοντας υπόψη ότι «σχεδόν όλα τα κράτη μέλη της ΕΕ έχουν θεσπίσει μέτρα έκτακτης ανάγκης με προσωρινό χαρακτήρα (δηλ. με χρονικά όρια) για την αντιμετώπιση της κρίσης COVID-19³⁴ [...] κυρίως μέσω του κοινού δικαίου»· λαμβάνοντας υπόψη ότι «τα πρώτα μέτρα έκτακτης ανάγκης θεσπίστηκαν γενικά για περίοδο από 15 ημέρες έως περίπου ένα μήνα σε όλα τα κράτη μέλη της ΕΕ» και στη συνέχεια ανανεώθηκαν τουλάχιστον μία φορά· λαμβάνοντας υπόψη ότι, σύμφωνα με την Επιτροπή της Βενετίας, μόνο λίγα κράτη μέλη της ΕΕ δεν όρισαν προθεσμία για την εφαρμογή μέτρων έκτακτης ανάγκης³⁵·
- ΙΒ. λαμβάνοντας υπόψη ότι η Επιτροπή της Βενετίας συνιστά «οι δηλώσεις ή τα μέτρα που δεν έχουν συγκεκριμένη προθεσμία, συμπεριλαμβανομένων εκείνων των οποίων η αναστολή εξαρτάται από την υπέρβαση της εξαιρετικής κατάστασης, να μην θεωρούνται νόμιμα εάν δεν προβλέπεται τακτική επανεξέταση της κατάστασης»³⁶·
- ΙΓ. λαμβάνοντας υπόψη ότι τα μέτρα έκτακτης ανάγκης πρέπει να μην εισάγουν διακρίσεις και οι κυβερνήσεις δεν πρέπει να επωφελούνται από τη νομοθεσία έκτακτης ανάγκης για την επιβολή περιορισμών στα θεμελιώδη δικαιώματα· λαμβάνοντας υπόψη ότι οι κυβερνήσεις πρέπει επίσης να αναλάβουν μια σειρά πρόσθετων δράσεων για να μειώσουν τις πιθανές αρνητικές επιπτώσεις που ενδέχεται να έχουν αυτά τα μέτρα στη ζωή των ανθρώπων·
- ΙΔ. λαμβάνοντας υπόψη ότι η κατάσταση έκτακτης ανάγκης έχει παραταθεί τουλάχιστον μία φορά σε όλα σχεδόν τα κράτη μέλη στα οποία έχει κηρυχθεί· λαμβάνοντας υπόψη ότι η Επιτροπή της Βενετίας υπογράμμισε ότι η επανεξέταση της κήρυξης και η παράταση της κατάστασης έκτακτης ανάγκης, καθώς και η ενεργοποίηση και εφαρμογή των εξουσιών έκτακτης ανάγκης, είναι ζωτικής σημασίας, και ότι θα πρέπει να είναι δυνατός ο κοινοβουλευτικός και δικαστικός έλεγχος³⁷·
- ΙΕ. λαμβάνοντας υπόψη ότι ο κοινοβουλευτικός έλεγχος έχει περιοριστεί στα περισσότερα κράτη μέλη, λόγω της χρήσης εκτελεστικών εξουσιών εξαιρετικού χαρακτήρα, ενώ τα κοινοβούλια σε ορισμένα κράτη μέλη έχουν αναλάβει δευτερεύοντα ρόλο, επιτρέποντας στις κυβερνήσεις να εισάγουν ταχέως μέτρα έκτακτης ανάγκης χωρίς επαρκή έλεγχο·
- ΙΣΤ. λαμβάνοντας υπόψη ότι το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο, ιδίως η επιτροπή LIBE και η Ομάδα παρακολούθησης της δημοκρατίας, του κράτους δικαίου και των θεμελιωδών δικαιωμάτων, παρακολουθεί συνεχώς την κατάσταση στην ΕΕ από τον Μάρτιο 2020

³³ https://ec.europa.eu/commission/presscorner/detail/el/statement_20_567

³⁴ Αυστρία, Βέλγιο, Βουλγαρία, Κύπρος, Τσεχική Δημοκρατία, Δανία, Εσθονία, Φινλανδία, Γαλλία, Γερμανία, Ελλάδα, Ιταλία, Ιρλανδία, Λετονία, Λιθουανία, Λουξεμβούργο, Μάλτα, Κάτω Χώρες, Πολωνία, Πορτογαλία, Ρουμανία, Σλοβακία, Σλοβενία, Ισπανία και Σουηδία· Γνωμοδότηση της Επιτροπής της Βενετίας, Ενδιάμεση έκθεση σχετικά με τα μέτρα που ελήφθησαν στα κράτη μέλη της ΕΕ ως αποτέλεσμα της κρίσης COVID-19 και τον αντίκτυπό τους στη δημοκρατία, το κράτος δικαίου και τα θεμελιώδη δικαιώματα, Γνωμοδότηση αριθ. 995/2020 (CDL-AD(2020)018), παράγραφος 46.

³⁵ Κροατία, Ουγγαρία· Επιτροπή της Βενετίας, Ενδιάμεση έκθεση, παράγραφος 47.

³⁶ Επιτροπή της Βενετίας, Ενδιάμεση έκθεση, παράγραφος 48.

³⁷ Επιτροπή της Βενετίας, Ενδιάμεση έκθεση, παράγραφος 49.

και έχει πραγματοποιήσει τακτικές ανταλλαγές απόψεων με τα ενδιαφερόμενα μέρη, όπως αντικατοπτρίζεται στο έγγραφο εργασίας της εν λόγω Ομάδας σχετικά με τον αντίκτυπο της νόσου COVID-19 στη δημοκρατία, το κράτος δικαίου και τα θεμελιώδη δικαιώματα³⁸.

- IΖ. λαμβάνοντας υπόψη ότι οι θεσμοί του Διαμεσολαβητή και οι εθνικοί οργανισμοί ανθρωπίνων δικαιωμάτων διαδραματίζουν σημαντικό ρόλο στον εντοπισμό των προβλημάτων στον τομέα των θεμελιωδών δικαιωμάτων και στην παροχή ελέγχου, εποπτείας και αποκατάστασης, και, ως εκ τούτου, στην προστασία των πολιτών σε σχέση με τα μέτρα έκτακτης ανάγκης·
- ΙΗ. λαμβάνοντας υπόψη ότι η ελεύθερη κυκλοφορία έχει περιοριστεί σε όλα τα κράτη μέλη μέσω υποχρεωτικής ή συνιστώμενης αυτοαπομόνωσης και απαγόρευσης μη ουσιαστικών μετακινήσεων· λαμβάνοντας υπόψη ότι ως απάντηση στην πανδημία COVID-19, τα περισσότερα κράτη του χώρου Σένγκεν έχουν επαναφέρει τους ελέγχους στα εσωτερικά σύνορα ή έχουν κλείσει τα σύνορα αυτά, είτε μερικά είτε ολικά, ή σε ορισμένους τύπους ταξιδιωτών, συμπεριλαμβανομένων των πολιτών της ΕΕ και των μελών των οικογενειών τους ή υπηκόων τρίτων χωρών που διαμένουν στην επικράτεια τους ή σε άλλο κράτος μέλος· λαμβάνοντας υπόψη ότι κατά τη θέσπιση των εν λόγω μέτρων υπήρξε εμφανής έλλειψη συντονισμού μεταξύ των κρατών μελών και των θεσμικών οργάνων της Ένωσης³⁹· λαμβάνοντας υπόψη ότι ορισμένα κράτη μέλη έχουν θεσπίσει παράνομους περιορισμούς και περιορισμούς που εισάγουν διακρίσεις, καθώς δεν επιτρέπουν σε κατοίκους με ιθαγένεια άλλου κράτους μέλους να εισέρχονται στην επικράτειά τους·
- ΙΘ. λαμβάνοντας υπόψη ότι η ελευθερία του συνέρχεσθαι και του συνεταιρίζεσθαι αποτελούν ακρογωνιαίο λίθο της δημοκρατίας· λαμβάνοντας υπόψη ότι η δυνατότητα άσκησης αυτών των δικαιωμάτων έχει περιοριστεί, λόγω των αναγκαίων κανόνων κοινωνικής αποστασιοποίησης και των προληπτικών μέτρων για τη δημόσια υγεία, στα περισσότερα κράτη μέλη· λαμβάνοντας υπόψη ότι ορισμένα κράτη μέλη έχουν αποφασίσει να επιτρέψουν συγκεντρώσεις στις οποίες τηρούνται οι κανόνες κοινωνικής αποστασιοποίησης, ενώ άλλα τις έχουν απαγορεύσει εντελώς· λαμβάνοντας υπόψη ότι σε ορισμένα κράτη μέλη εξετάστηκαν αμφιλεγόμενοι νόμοι και μέτρα που δεν σχετίζονται με την κατάσταση έκτακτης ανάγκης, χωρίς οι πολίτες να έχουν τη δυνατότητα να διαδηλώνουν ελεύθερα·
- Κ. λαμβάνοντας υπόψη ότι η ελευθερία της έκφρασης έχει περιοριστεί σε ορισμένα κράτη μέλη με το πρόσχημα της καταπολέμησης της παραπληροφόρησης· λαμβάνοντας υπόψη ότι έχουν γίνει συλλήψεις για «καλλιέργεια κλίματος φόβου» ή για «υπονόμηση της ασφάλειας των πολιτών» μετά τη δημοσίευση επικρίσεων στα μέσα κοινωνικής δικτύωσης· λαμβάνοντας υπόψη ότι η πανδημία του κορονοϊού συνοδεύτηκε από ένα κύμα ψευδών και παραπλανητικών πληροφοριών, απάτης, εξαπάτησης των καταναλωτών, κυβερνοεγκλήματος και θεωριών συνωμοσίας, καθώς και από στοχευμένες εκστρατείες παραπληροφόρησης από ξένους παράγοντες, που συνιστούν πολυάριθμες δυνητικές απειλές για τους πολίτες της ΕΕ, την υγεία τους και

³⁸ LIBE/9/02808 έκθεση της 10ης Ιουλίου 2020.

³⁹ Κείμενα που εγκρίθηκαν, P9_TA(2020)0175.

για την εμπιστοσύνη τους στους δημόσιους οργανισμούς·

- ΚΑ. λαμβάνοντας υπόψη ότι, τους τελευταίους μήνες, οι αρχές επιβολής του νόμου έχουν παρατηρήσει παγκόσμια αύξηση στον όγκο παιδικής πορνογραφίας που διαμοιράζεται στο διαδίκτυο·
- ΚΒ. λαμβάνοντας υπόψη ότι το σοβαρό και οργανωμένο έγκλημα επωφελείται από τις μεταβαλλόμενες συνθήκες που προκαλεί η πανδημία· λαμβάνοντας υπόψη ότι πρέπει να αναγνωριστεί ο σημαντικός ρόλος της Ευρώπης στην παρακολούθηση των επιπτώσεων της πανδημίας COVID-19 όσον αφορά το σοβαρό και οργανωμένο έγκλημα και την τρομοκρατία στην ΕΕ, από την αρχή της πανδημίας·
- ΚΓ. λαμβάνοντας υπόψη ότι τα μέσα ενημέρωσης διαδραματίζουν θεμελιώδη ρόλο για τον έλεγχο και την εποπτεία, ενώ παράλληλα αποτελούν βασική πηγή πληροφοριών για τους πολίτες· λαμβάνοντας υπόψη ότι η ελευθερία των μέσων ενημέρωσης έχει δεχθεί πιέσεις, καθώς οι ζωντανές συνεντεύξεις Τύπου ακυρώθηκαν χωρίς να δίνονται εναλλακτικές λύσεις, και ότι ορισμένα κράτη μέλη έχουν περιορίσει την πρόσβαση σε πληροφορίες για τη δημόσια υγεία, και περιορίσαν την ελευθερία δημοσίευσης για θέματα που σχετίζονται με την πολιτική δημόσιας υγείας· λαμβάνοντας υπόψη ότι έχουν καταγραφεί πολλές περιπτώσεις ερωτήσεων από μέσα ενημέρωσης προς κυβερνήσεις οι οποίες είτε απορρίφθηκαν είτε αγνοήθηκαν· λαμβάνοντας υπόψη ότι οι δημοσιογράφοι και οι εργαζόμενοι στα μέσα ενημέρωσης πρέπει να προστατεύονται όταν καλύπτουν διαδηλώσεις και διαμαρτυρίες· λαμβάνοντας υπόψη ότι ορισμένα κράτη μέλη έχουν περιορισμένη πρόσβαση σε πληροφορίες είτε παρατείνοντας είτε αναστέλλοντας τις προθεσμίες για την ανταπόκριση των αρχών σε αιτήματα σχετικά με την ελευθερία της ενημέρωσης·
- ΚΔ. λαμβάνοντας υπόψη ότι τα κράτη μέλη θα πρέπει να διασφαλίζουν την προστασία των μαρτύρων δημοσίου συμφέροντος κατά τη διάρκεια της κρίσης COVID-19, και πέραν αυτής, καθώς έχει αποδειχθεί ισχυρό εργαλείο για την καταπολέμηση και την πρόληψη ενεργειών που υπονομεύουν το δημόσιο συμφέρον⁴⁰.
- ΚΕ. λαμβάνοντας υπόψη ότι ορισμένα κράτη μέλη έχουν καταφύγει σε δυσανάλογα κατασταλτικά μέτρα για την επιβολή περιορισμών, όπως η ποινικοποίηση της παραβίασης των κανόνων περιορισμού της κυκλοφορίας και των κανόνων για την καραντίνα, με αποτέλεσμα την επιβολή υψηλών προστίμων και την απόκτηση ποινικού μητρώου⁴¹.
- ΚΣΤ. λαμβάνοντας υπόψη ότι τα συστήματα απονομής δικαιοσύνης έχουν επηρεαστεί από τους γενικούς περιορισμούς, με το προσωρινό κλείσιμο πολλών δικαστηρίων ή τη μείωση της δραστηριότητάς τους, με αποτέλεσμα ενίοτε να συσσωρεύονται εκκρεμείς υποθέσεις και να απαιτούνται μεγαλύτεροι χρόνοι αναμονής για τις ακροάσεις· λαμβάνοντας υπόψη ότι τα δικονομικά δικαιώματα των υπόπτων και το δικαίωμα σε δίκαιη δίκη δέχονται πιέσεις, καθώς η πρόσβαση σε δικηγόρους έχει καταστεί δυσκολότερη, λόγω των γενικών περιορισμών, και καθώς τα δικαστήρια κάνουν

⁴⁰ <https://www.ecpmf.eu/coalition-to-make-whistleblowing-safe-during-covid-19/>

⁴¹ LIBE/9/02808 έκθεση της 10ης Ιουλίου 2020.

αυξημένη χρήση των ακροάσεων μέσω διαδικτύου·

- KZ. λαμβάνοντας υπόψη ότι τα μέτρα για την καταπολέμηση της πανδημίας που περιορίζουν το δικαίωμα στην ιδιωτική ζωή και την προστασία των δεδομένων θα πρέπει πάντα να είναι απαραίτητα, αναλογικά και προσωρινά, με στέρεη νομική βάση· λαμβάνοντας υπόψη ότι οι νέες τεχνολογίες έχουν διαδραματίσει σημαντικό ρόλο στην καταπολέμηση της πανδημίας, αλλά ταυτόχρονα δημιουργούν σημαντικές νέες προκλήσεις και έχουν εγείρει ανησυχίες· λαμβάνοντας υπόψη ότι οι κυβερνήσεις ορισμένων κρατών μελών έχουν καταφύγει σε ασυνήθη επιτήρηση των πολιτών με τη χρήση δρόνων, οχημάτων αστυνομικής παρακολούθησης με κάμερες, εντοπισμού μέσω δεδομένων θέσης από τους παρόχους τηλεπικοινωνιών, με αστυνομικές και στρατιωτικές περιπολίες, παρακολούθηση της υποχρεωτικής καραντίνας με κατ' οίκον επισκέψεις της αστυνομίας ή υποχρεωτική αναφορά μέσω εφαρμογής· λαμβάνοντας υπόψη ότι ορισμένα κράτη μέλη έχουν εισάγει τη χρήση εφαρμογών ιχνηλάτησης επαφών, παρόλο που δεν υπάρχει συναίνεση ως προς την αποτελεσματικότητά τους και δεν χρησιμοποιείται πάντα το πιο αποκεντρωμένο, φιλικό σύστημα όσον αφορά την προστασία της ιδιωτικής ζωής· λαμβάνοντας υπόψη ότι σε ορισμένα κράτη μέλη η επαναλειτουργία των δημόσιων χώρων συνοδεύτηκε από τη συλλογή δεδομένων μέσω υποχρεωτικών ελέγχων θερμοκρασίας και ερωτηματολογίων και την υποχρέωση κοινοποίησης στοιχείων επικοινωνίας, ενίοτε χωρίς να λαμβάνονται δεόντως υπόψη οι υποχρεώσεις που απορρέουν από τον γενικό κανονισμό για την προστασία δεδομένων·
- KH. λαμβάνοντας υπόψη ότι τα μέτρα περιορισμού της κυκλοφορίας και το κλείσιμο των συνόρων είχαν σοβαρό αντίκτυπο στην πρόσβαση στις διαδικασίες ασύλου· λαμβάνοντας υπόψη ότι πολλά κράτη μέλη περιόρισαν προσωρινά ή ακόμη και ανέστειλαν τη διεκπεραίωση των αιτήσεων ασύλου, και τα περισσότερα από αυτά ανέστειλαν τις μεταφορές, τις επιστροφές και την επανεγκατάσταση στο πλαίσιο του κανονισμού του Δουβλίνου· λαμβάνοντας υπόψη ότι ορισμένα κράτη μέλη έχουν κηρύξει τους λιμένες τους μη ασφαλείς ή δεν επέτρεψαν την αποβίβαση μεταναστών που διασώζονται σε επιχειρήσεις έρευνας και διάσωσης, αφήνοντάς τους σε κατάσταση αβεβαιότητας για απεριόριστο χρονικό διάστημα στη θάλασσα και θέτοντας σε κίνδυνο τη ζωή τους· λαμβάνοντας υπόψη ότι τα περισσότερα κράτη μέλη έχουν πλέον επανεκκινήσει τις δραστηριότητες αυτές· λαμβάνοντας υπόψη ότι έχουν αναφερθεί κρούσματα της νόσου COVID-19 σε διάφορα κέντρα υποδοχής αιτούντων άσυλο, με αποτέλεσμα να τίθενται άμεσα σε κίνδυνο ευπαθείς ομάδες, και λαμβάνοντας υπόψη ότι οι υπερπλήρεις καταυλισμοί στα εξωτερικά σύνορα της ΕΕ εξακολουθούν να ενέχουν ιδιαίτερο κίνδυνο μαζικής επιδημικής έξαρσης, καθώς δεν μπορούν να εφαρμοστούν οι κανόνες κοινωνικής αποστασιοποίησης, ενώ η στέγαση και η πρόσβαση σε τρόφιμα, ύδρευση, εγκαταστάσεις σωματικής και ψυχικής περίθαλψης, συμπεριλαμβανομένων όσων προσβλήθηκαν από τη νόσο COVID-19, είναι πολύ περιορισμένη·
- KΘ. λαμβάνοντας υπόψη ότι οι φυλακές διατρέχουν ιδιαίτερα υψηλό κίνδυνο επιδημικής έξαρσης της νόσου COVID-19, καθώς οι κανόνες κοινωνικής αποστασιοποίησης και υγειονομικής προστασίας είναι συχνά αδύνατον να εφαρμοστούν, και ότι τα υγειονομικά μέτρα έχουν οδηγήσει σε περιορισμό του χρόνου προαυλισμού, καθώς και σε απαγόρευση επισκέψεων, κάτι που επηρεάζει το δικαίωμα των κρατουμένων να επικοινωνούν με τις οικογένειές τους· λαμβάνοντας υπόψη ότι η υγεία των σωφρονιστικών υπαλλήλων διατρέχει ιδιαίτερο κίνδυνο κατά τη διάρκεια αυτής της

πανδημίας· λαμβάνοντας υπόψη ότι σε ορισμένα κράτη μέλη έχουν απελευθερωθεί ορισμένες ειδικές κατηγορίες κρατουμένων, με σκοπό τη μείωση των κινδύνων για την υγεία κατά τη διάρκεια της πανδημίας·

- Λ. λαμβάνοντας υπόψη ότι η επιβολή των περιορισμών λόγω της νόσου COVID-19 θα πρέπει να είναι αναλογική και να μην εισάγει διακρίσεις, προκειμένου να αποφεύγεται η στόχευση ατόμων που ανήκουν σε εθνοτικές μειονότητες και περιθωριοποιημένες ομάδες· λαμβάνοντας υπόψη ότι η πανδημία πλήττει δυσανάλογα τους Ρομά, με τις γυναίκες και τα παιδιά να είναι συχνά οι πιο ευπαθείς ομάδες, και ιδίως όσους ζουν σε κοινωνικά αποκλεισμένα και περιθωριοποιημένα περιβάλλοντα χωρίς πρόσβαση σε πόσιμο νερό ή σε υγειονομικές υπηρεσίες, όπου είναι σχεδόν αδύνατο να τηρηθούν οι κανόνες κοινωνικής αποστασιοποίησης ή να τηρηθούν αυστηρά μέτρα υγιεινής· λαμβάνοντας υπόψη ότι έχουν αναφερθεί περιστατικά ρατσισμού και ξενοφοβίας σε αρκετά κράτη μέλη όπου έχουν σημειωθεί διακρίσεις εις βάρος ατόμων συγκεκριμένης προέλευσης ή εθνικότητας· λαμβάνοντας υπόψη ότι άτομα ασιατικής καταγωγής και άτομα Ρομά έχουν αποτελέσει στόχο ρητορικής μίσους και επιθέσεων· λαμβάνοντας υπόψη ότι ορισμένοι πολιτικοί σε ορισμένα κράτη μέλη έχουν χρησιμοποιήσει δημοσιεύματα περί μαζικών επιστροφών διακινούμενων εργαζομένων Ρομά, από χώρες με υψηλό ποσοστό COVID-19, για να εκφράσουν φόβους σχετικά με την εξάπλωση του ιού, ενισχύοντας τις αρνητικές στάσεις και τα στερεότυπα·
- ΛΑ. λαμβάνοντας υπόψη ότι τα παιδιά διατρέχουν δυσανάλογο κίνδυνο κοινωνικού και οικονομικού αποκλεισμού λόγω των μέτρων περιορισμού της κυκλοφορίας και αντιμετωπίζουν αυξημένο κίνδυνο παραβίασης των θεμελιωδών δικαιωμάτων τους λόγω κακοποίησης, βίας, εκμετάλλευσης και φτώχειας· λαμβάνοντας υπόψη ότι σε πολλά κράτη μέλη παρατηρείται αύξηση της ενδοοικογενειακής βίας λόγω των μέτρων περιορισμού της κυκλοφορίας· λαμβάνοντας υπόψη ότι οι γυναίκες και τα κορίτσια⁴², τα παιδιά και τα άτομα ΛΟΑΔΜ+ διατρέχουν δυσανάλογα μεγαλύτερο κίνδυνο κατά τη διάρκεια των περιόδων περιορισμού της κυκλοφορίας, καθώς μπορεί να βρεθούν εκτεθειμένοι σε θύτες κακοποίησης για μεγάλα χρονικά διαστήματα και να αποκλειστούν από την κοινωνική και θεσμική στήριξη· λαμβάνοντας υπόψη ότι η κοινοτική υποστήριξη προς αυτές τις ευάλωτες ομάδες έχει περιοριστεί δραματικά λόγω των μέτρων που ελήφθησαν για την αντιμετώπιση της πανδημίας·
- ΛΒ. λαμβάνοντας υπόψη ότι η ισότιμη πρόσβαση στην υγειονομική περίθαλψη, δικαίωμα που κατοχυρώνεται στο άρθρο 35 του Χάρτη των Θεμελιωδών Δικαιωμάτων, ενδέχεται να κινδυνεύει λόγω των μέτρων που λαμβάνονται για να σταματήσει η εξάπλωση της νόσου COVID-19, ιδίως για ομάδες ατόμων που βρίσκονται σε ευάλωτη κατάσταση, όπως οι ηλικιωμένοι ή τα άτομα με χρόνιες ασθένειες, τα άτομα με αναπηρία, τα άτομα ΛΟΑΔΜ+, τα παιδιά, οι γονείς, οι έγκυοι, οι άστεγοι, όλοι οι μετανάστες, συμπεριλαμβανομένων των μεταναστών χωρίς έγγραφα ταυτότητας, οι αιτούντες άσυλο, οι πρόσφυγες και οι εθνοτικές και άλλες μειονότητες· λαμβάνοντας υπόψη ότι οι υπηρεσίες σεξουαλικής και αναπαραγωγικής υγείας και δικαιωμάτων έχουν επηρεαστεί αρνητικά κατά τη διάρκεια της κρίσης στον τομέα της υγείας· λαμβάνοντας υπόψη ότι οι ελλείψεις φαρμάκων, η εκτροπή πόρων από άλλα ζητήματα υγείας και η απότομη ακύρωση ορισμένων θεραπειών, συμπεριλαμβανομένων των θεραπειών

⁴² <https://www.ohchr.org/en/NewsEvents/Pages/DisplayNews.aspx?NewsID=26083&LangID=E>

εξωσωματικής γονιμοποίησης και των θεραπειών μετάβασης, μπορεί να ενέχουν κινδύνους για τους ασθενείς που πάσχουν από άλλες ασθένειες⁴³. λαμβάνοντας υπόψη ότι το πένθος, η απομόνωση, η πρόσθετη πίεση στην ισορροπία μεταξύ επαγγελματικής και ιδιωτικής ζωής για τους γονείς και τους εργαζομένους πρώτης γραμμής, η απώλεια εισοδήματος και ο φόβος, προκαλούν συνθήκες ψυχικής υγείας ή επιδεινώνουν τις υφιστάμενες συνθήκες, γεγονός που οδηγεί σε αυξημένη ζήτηση για υπηρεσίες ψυχικής υγείας και έχει ως αποτέλεσμα την επείγουσα ανάγκη αύξησης της χρηματοδότησης για τις υπηρεσίες αυτές·

- ΛΓ. λαμβάνοντας υπόψη ότι πολλά κράτη μέλη ανέβαλαν εκλογές⁴⁴ και ένα κράτος μέλος ανέβαλε δημοψήφισμα⁴⁵, λόγω των περιορισμών στην κυκλοφορία που επιβλήθηκαν κατά την πρώτη φάση της κρίσης στον τομέα της υγείας· λαμβάνοντας υπόψη ότι διεξάγονται εκ νέου εκλογές από τότε που η πανδημία εισήλθε στη δεύτερη φάση της· λαμβάνοντας υπόψη ότι το ζήτημα της διεξαγωγής ή αναβολής εκλογών είναι μια ευαίσθητη άσκηση εξισορρόπησης, για την οποία η Επιτροπή της Βενετίας έχει αναπτύξει προβληματισμούς και κατευθυντήριες γραμμές⁴⁶. λαμβάνοντας υπόψη ότι η καθολική, ελεύθερη, μυστική και άμεση ψηφοφορία είναι δυνατή μόνο όταν εξασφαλίζονται ανοικτές και δίκαιες προεκλογικές εκστρατείες, ελευθερία έκφρασης, ελευθερία των μέσων ενημέρωσης και ελευθερία του συνέρχεσθαι και του συνεταιρίζεσθαι για πολιτικούς σκοπούς·
- ΛΔ. λαμβάνοντας υπόψη ότι οι διατάξεις των Συνθηκών για τον τομέα της ελευθερίας, της ασφάλειας και της δικαιοσύνης δεν πρέπει να θίγουν την άσκηση των αρμοδιοτήτων των κρατών μελών όσον αφορά την τήρηση της δημόσιας τάξης και τη διαφύλαξη της εσωτερικής ασφάλειας, εντός των ορίων των αξιών της Ένωσης για τη δημοκρατία, το κράτος δικαίου και τα θεμελιώδη δικαιώματα, σύμφωνα με το άρθρο 2 της ΣΕΕ·
- ΛΕ. λαμβάνοντας υπόψη ότι, σύμφωνα με τις Συνθήκες, τα όρια των αρμοδιοτήτων της Ένωσης διέπονται από την αρχή της δοτής αρμοδιότητας και η χρήση των αρμοδιοτήτων της Ένωσης διέπεται από τις αρχές της επικουρικότητας και της αναλογικότητας·
1. υπενθυμίζει ότι, ακόμη και σε κατάσταση έκτακτης ανάγκης, πρέπει να υπερισχύουν οι θεμελιώδεις αρχές του κράτους δικαίου, της δημοκρατίας και του σεβασμού των θεμελιωδών δικαιωμάτων, και ότι όλα τα μέτρα έκτακτης ανάγκης, οι παρεκκλίσεις και οι περιορισμοί υπόκεινται σε τρεις γενικές προϋποθέσεις, την αναγκαιότητα, την αναλογικότητα με τη στενή έννοια και την προσωρινότητα, προϋποθέσεις που εφαρμόζονται και ερμηνεύονται τακτικά στη νομολογία του Ευρωπαϊκού Δικαστηρίου Ανθρωπίνων Δικαιωμάτων (ΕΔΑΔ), του Δικαστηρίου της ΕΕ (ΔΕΕ) και διαφόρων

⁴³ https://fra.europa.eu/sites/default/files/fra_uploads/fra-2020-coronavirus-pandemic-eu-bulletin_en.pdf, Δελτίο αριθ. 1, παράγραφος 26.

⁴⁴ Γερμανία, Γαλλία, Ιταλία, Ισπανία, Αυστρία, Τσεχική Δημοκρατία, Πολωνία και Λετονία (έκτακτες εκλογές για το δημοτικό συμβούλιο της Ρίγας).

⁴⁵ Ιταλία.

⁴⁶ Συλλογή των γνωμοδοτήσεων και εκθέσεων της Επιτροπής της Βενετίας σχετικά με τις καταστάσεις έκτακτης ανάγκης, CDL-PI (2020) 003.

συνταγματικών (και άλλων) δικαστηρίων των κρατών μελών⁴⁷.

2. πιστεύει ότι οι αντιδράσεις απέναντι στην κρίση έχουν καταδείξει, συνολικά, την ισχύ και την ανθεκτικότητα των εθνικών δημοκρατικών συστημάτων· τονίζει ότι τα έκτακτα μέτρα θα πρέπει να συνοδεύονται από πιο εντατική επικοινωνία μεταξύ κυβερνήσεων και κοινοβουλίων· ζητεί περισσότερο εντατικό διάλογο με τα ενδιαφερόμενα μέρη, συμπεριλαμβανομένων των πολιτών, της κοινωνίας των πολιτών και της αντιπολίτευσης, προκειμένου να αναπτύσσεται ευρεία στήριξη για τα έκτακτα μέτρα και να διασφαλίζεται η όσο το δυνατόν αποτελεσματικότερη εφαρμογή τους, αποφεύγοντας παράλληλα κατασταλτικά μέτρα και διασφαλίζοντας την απρόσκοπτη πρόσβαση των δημοσιογράφων σε πληροφορίες·
3. καλεί τα κράτη μέλη να διασφαλίσουν ότι, όταν εγκρίνονται, αξιολογούνται ή επανεξετάζονται μέτρα που θα μπορούσαν να περιορίσουν τη λειτουργία των δημοκρατικών θεσμών, το κράτος δικαίου ή τα θεμελιώδη δικαιώματα, τα εν λόγω μέτρα τηρούν τις συστάσεις διεθνών οργανισμών όπως ο ΟΗΕ και το Συμβούλιο της Ευρώπης, συμπεριλαμβανομένης της Επιτροπής της Βενετίας, καθώς και της έκθεσης της Επιτροπής σχετικά με την κατάσταση του κράτους δικαίου στην ΕΕ· επαναλαμβάνει την έκκλησή του προς τα κράτη μέλη να μην καταχρώνται τις εξουσίες έκτακτης ανάγκης για τη θέσπιση νομοθεσίας που δεν σχετίζεται με τους στόχους έκτακτης ανάγκης στον τομέα της υγείας λόγω της νόσου COVID-19, προκειμένου να υπερκεραστεί η κοινοβουλευτική εποπτεία·
4. καλεί τα κράτη μέλη:
 - να εξετάσουν το ενδεχόμενο εξόδου από την κατάσταση έκτακτης ανάγκης ή να περιορίσουν με άλλο τρόπο τις επιπτώσεις της στη δημοκρατία, το κράτος δικαίου και τα θεμελιώδη δικαιώματα,
 - να αξιολογήσουν τους συνταγματικούς και θεσμικούς κανόνες που ισχύουν στην εθνική τους τάξη υπό το πρίσμα των συστάσεων της Επιτροπής της Βενετίας, για παράδειγμα μεταβαίνοντας από μια *de facto* κατάσταση έκτακτης ανάγκης που βασίζεται στο κοινό δίκαιο σε μια *de jure* κατάσταση έκτακτης ανάγκης που βασίζεται στο σύνταγμα, παρέχοντας έτσι καλύτερες εγγυήσεις για τη δημοκρατία, το κράτος δικαίου και τα θεμελιώδη δικαιώματα σε περίπτωση έκτακτης ανάγκης⁴⁸· να ορίσουν ρητά σε νομοθετική πράξη, όπου διατηρείται η *de facto* κατάσταση έκτακτης ανάγκης, τους στόχους, το περιεχόμενο και την έκταση της εκχώρησης εξουσίας από τον νομοθετικό βραχίονα στον εκτελεστικό,
 - να διασφαλίσουν ότι τόσο η κήρυξη και η πιθανή παράταση της κατάστασης έκτακτης ανάγκης, αφενός, όσο και η ενεργοποίηση και εφαρμογή των εξουσιών έκτακτης ανάγκης, αφετέρου, υπόκεινται σε αποτελεσματικό κοινοβουλευτικό και δικαστικό έλεγχο, τόσο εσωτερικό όσο και εξωτερικό, και να διασφαλίσουν ότι τα κοινοβούλια έχουν το δικαίωμα να διακόψουν την

⁴⁷ Επιτροπή της Βενετίας, ενδιάμεση έκθεση της 8ης Οκτωβρίου 2020 (CDL-AD(2020)018), παράγραφοι 19 και 21.

⁴⁸ Επιτροπή της Βενετίας, Ενδιάμεση έκθεση της 8ης Οκτωβρίου 2020 (CDL-AD(2020)018), παράγραφοι 29-31.

κατάσταση έκτακτης ανάγκης⁴⁹,

- να διασφαλίσουν ότι, σε περίπτωση μεταβίβασης νομοθετικών εξουσιών στην εκτελεστική εξουσία, όλες οι νομικές πράξεις που εκδίδονται από την εκτελεστική εξουσία υπόκεινται σε μεταγενέστερη κοινοβουλευτική έγκριση και παύουν να παράγουν αποτελέσματα εάν δεν εξασφαλίσουν την εν λόγω έγκριση εντός ορισμένης χρονικής περιόδου⁵⁰. να αντιμετωπίσουν την εκτεταμένη χρήση των κατεπειγουσών ρυθμίσεων και της νομοθεσίας έκτακτης ανάγκης, ένα ζήτημα που επισημάνθηκε επίσης από την Επιτροπή στην έκθεσή της για το κράτος δικαίου του 2020 (COM (2020) 0580),
 - να εξετάσουν πώς μπορεί να διασφαλίζεται καλύτερα ο κεντρικός ρόλος των κοινοβουλίων σε καταστάσεις κρίσης και έκτακτης ανάγκης, ιδίως ο ρόλος τους στην παρακολούθηση και τον έλεγχο της κατάστασης σε εθνικό επίπεδο,
 - να εξετάσουν την άποψη της Επιτροπής της Βενετίας ότι τα κοινοβούλια πρέπει να πραγματοποιούν τις συνόδους ολομέλειάς τους και ότι δεν θα πρέπει να επιτρέπουν την προσωρινή αντικατάσταση βουλευτών ή να μειώνουν τη συμμετοχή τους (ακόμη και αναλογικά)⁵¹.
 - να εξετάσουν τον προβληματισμό της Επιτροπής της Βενετίας σχετικά με τις εκλογές και να εξετάσουν τη δυνατότητα χρήσης μεθόδων εξ αποστάσεως ψηφοφορίας, όπως η επιστολική ψηφοφορία, η ηλεκτρονική ψηφοφορία, οι κινητές κάλπες και η ψηφοφορία δια πληρεξουσίου, καθώς και η πρώιμη ψηφοφορία, ιδίως σε περίπτωση πανδημίας.
5. καλεί τα κράτη μέλη να επιβάλουν τα μέτρα που σχετίζονται με τη νόσο COVID-19, λαμβάνοντας δεόντως υπόψη την αναλογικότητα των μέτρων επιβολής· επιβεβαιώνει ότι η επιβολή των μέτρων που σχετίζονται με τη νόσο COVID-19 πρέπει να σέβεται τα θεμελιώδη δικαιώματα της ΕΕ και το κράτος δικαίου και θεωρεί ότι η ίση μεταχείριση των προσώπων είναι ζωτικής σημασίας στο πλαίσιο αυτό·
6. καλεί τα κράτη μέλη να αξιολογήσουν τα μέτρα που έχουν εφαρμόσει και τα οποία περιόρισαν την ελεύθερη κυκλοφορία και να επιδείξουν τη μέγιστη δυνατή αυτοσυγκράτηση και να διασφαλίσουν τον πλήρη σεβασμό του δικαίου της ΕΕ, ιδίως του κώδικα συνόρων του Σένγκεν και της οδηγίας για την ελεύθερη κυκλοφορία, κατά την εξέταση του ενδεχομένου επιβολής νέων περιορισμών στην ελεύθερη κυκλοφορία· υπενθυμίζει ότι, σύμφωνα με τον κώδικα συνόρων του Σένγκεν, η αξιολόγηση της αναγκαιότητας του ελέγχου των εσωτερικών συνόρων και της παράτασής του όταν εισάγεται ως άμεση δράση θα πρέπει να παρακολουθείται σε επίπεδο Ένωσης· καλεί, στο πλαίσιο αυτό, την Επιτροπή να ασκεί τον κατάλληλο έλεγχο επί της εφαρμογής του κεκτημένου του Σένγκεν, και ιδίως να αξιολογεί τα μέτρα που έχουν ήδη λάβει τα κράτη μέλη, την έγκαιρη υποβολή και την ποιότητα των κοινοποιήσεων των κρατών μελών, να παρακολουθεί στενά τις εξελίξεις και, κατά περίπτωση, να υπενθυμίζει στα κράτη μέλη τις νομικές υποχρεώσεις τους και να εκδίδει γνώμες· ενθαρρύνει την

⁴⁹ Επιτροπή της Βενετίας, Ενδιάμεση έκθεση της 8ης Οκτωβρίου 2020 (CDL-AD(2020)018), παράγραφοι 59-62.

⁵⁰ Επιτροπή της Βενετίας, Ενδιάμεση έκθεση της 8ης Οκτωβρίου 2020 (CDL-AD(2020)018), παράγραφος 63.

⁵¹ Επιτροπή της Βενετίας, Ενδιάμεση έκθεση της 8ης Οκτωβρίου 2020 (CDL-AD(2020)018), παράγραφος 75.

Επιτροπή να κάνει χρήση των προνομίων της να ζητεί πρόσθετες πληροφορίες από τα κράτη μέλη· καλεί την Επιτροπή να βελτιώσει την υποβολή εκθέσεων προς το Κοινοβούλιο σχετικά με τον τρόπο με τον οποίο ασκεί τα προνόμιά της δυνάμει των Συνθηκών· υπενθυμίζει τη σημασία της περαιτέρω ολοκλήρωσης του χώρου Σένγκεν, με βάση τις αξιολογήσεις και τις συστάσεις της Επιτροπής·

7. καλεί τα κράτη μέλη να σέβονται το δικαίωμα στην οικογενειακή ζωή, ιδίως των οικογενειών που ζουν και εργάζονται σε διαφορετικά κράτη μέλη και πέραν αυτών, και να επιτρέπουν περιορισμούς μόνο όπου είναι απολύτως αναγκαίοι και αναλογικοί· καλεί τα κράτη μέλη να επιτρέψουν την επανένωση ζευγαριών και οικογενειών που χωρίζονται με μέτρα που σχετίζονται με τη νόσο COVID-19, ανεξάρτητα από την οικογενειακή τους κατάσταση, και να μην επιβάλλουν αδικαιολόγητα υψηλά πρότυπα ως προς την απόδειξη της σχέσης·
8. καλεί τα κράτη μέλη να περιορίσουν την ελευθερία του συνέρχεσθαι μόνο όπου είναι απολύτως αναγκαίο και δικαιολογημένο ενόψει της τοπικής επιδημιολογικής κατάστασης και όπου κάτι τέτοιο είναι αναλογικό, και να μην χρησιμοποιούν την απαγόρευση των διαδηλώσεων για να εγκρίνουν αμφιλεγόμενα μέτρα, ακόμη και αν δεν σχετίζονται με τη νόσο COVID-19, τα οποία θα άξιζαν τη διεξαγωγή του κατάλληλου δημόσιου και δημοκρατικού διαλόγου·
9. ενθαρρύνει τα κράτη μέλη να λάβουν μέτρα για τη διασφάλιση του δικαιώματος στην εκπαίδευση κατά τη διάρκεια της πανδημίας· καλεί τα κράτη μέλη, ενόψει των αναζωπυρώσεων της πανδημίας, να παράσχουν τα μέσα και ένα ασφαλές πλαίσιο για τη διασφάλιση της συνέχισης των μαθημάτων, και να διασφαλίσουν ότι κάθε σπουδαστής διαθέτει αποτελεσματική πρόσβαση·
10. καλεί τα κράτη μέλη να σεβαστούν το δικαίωμα στην ιδιωτική ζωή και την προστασία των δεδομένων και να διασφαλίσουν ότι όλα τα νέα μέτρα παρακολούθησης ή ιχνηλάτησης, που εγκρίνονται σε πλήρη διαβούλευση με τις αρχές προστασίας δεδομένων, είναι απολύτως αναγκαία και αναλογικά, διαθέτουν στέρεη νομική βάση, περιορίζονται ως προς τους σκοπούς τους και είναι προσωρινού χαρακτήρα· καλεί την Επιτροπή να παρακολουθεί τα μέτρα αυτά, ιδίως υπό το πρίσμα της σύστασής της (EE) 2020/518, της 8ης Απριλίου 2020, σχετικά με μια κοινή εργαλειοθήκη της Ένωσης για τη χρήση της τεχνολογίας και των δεδομένων με σκοπό την καταπολέμηση της κρίσης COVID-19 και την έξοδο από αυτή, ιδίως όσον αφορά εφαρμογές για φορητές συσκευές και τη χρήση ανωνυμοποιημένων δεδομένων κινητικότητας⁵²·
11. υπενθυμίζει ότι ο καλύτερος τρόπος για την καταπολέμηση της παραπληροφόρησης είναι η προστασία και η διασφάλιση του δικαιώματος στην ενημέρωση και της ελευθερίας της έκφρασης, παρέχοντας στήριξη για τη διασφάλιση του πλουραλισμού των μέσων ενημέρωσης και της ανεξάρτητης δημοσιογραφίας· καλεί, στο πλαίσιο αυτό, τα κράτη μέλη να διασφαλίζουν τη διαφάνεια κατά τη θέσπιση μέτρων και να παρέχουν στους πολίτες τους πλήρεις, επικαιροποιημένες, ακριβείς και αντικειμενικές πληροφορίες και δεδομένα σχετικά με την κατάσταση της δημόσιας υγείας και τα μέτρα που λαμβάνονται για τον έλεγχο της, να καταπολεμούν την παραπληροφόρηση που αποσκοπεί στην απαξίωση ή τη στρέβλωση των επιστημονικών γνώσεων σχετικά με

⁵² EE L 114 της 14.4.2020, σ. 7.

τους κινδύνους για την υγεία και που αφορούν κυβερνητικά μέτρα που δικαιολογούνται για την καταπολέμηση της εξάπλωσης της νόσου COVID-19, κατά τρόπο ισορροπημένο και λαμβάνοντας ιδιαίτερη μέριμνα ώστε να μην παράγονται αποτρεπτικά αποτελέσματα για την ελευθερία της έκφρασης και για τους δημοσιογράφους, τους εργαζομένους στον τομέα της υγειονομικής περίθαλψης ή άλλους, μέσω της ποινικοποίησης ή της επιβολής δυσανάλογων κυρώσεων· τονίζει ότι η πανδημία έχει αυξήσει τον στιγματισμό των μεταναστών και οδήγησε σε αύξηση των περιπτώσεων εισαγωγής διακρίσεων, κάτι που επιδεινώθηκε από την παραπληροφόρηση και τις ψευδείς ειδήσεις⁵³, συμπεριλαμβανομένων των ρατσιστικών και ξενοφοβικών περιστατικών κατά ατόμων που ανήκουν σε εθνοτικές μειονότητες, και της ρητορικής μίσους κατά ατόμων με αναπηρία και προσφύγων⁵⁴. τονίζει ότι η παραπληροφόρηση αποτελεί εξελισσόμενη πρόκληση με δυνατότητα να επηρεάσει αρνητικά τις δημοκρατικές διαδικασίες και τον κοινωνικό διάλογο που επηρεάζουν όλους τους τομείς πολιτικής, να υπονομεύσει την εμπιστοσύνη των πολιτών στη δημοκρατία και να αποθαρρύνει την ευρωπαϊκή συνεργασία και αλληλεγγύη· υπενθυμίζει ότι το Κοινοβούλιο εργάζεται ήδη για μια σειρά πιθανών μέτρων μέσω της Ειδικής Επιτροπής του για τις εξωτερικές παρεμβάσεις, συμπεριλαμβανομένης της παραπληροφόρησης, σε όλες τις δημοκρατικές διαδικασίες στην Ευρωπαϊκή Ένωση (INGE)·

12. ζητεί περαιτέρω σημαντικές επενδύσεις στις δυνατότητες στρατηγικής επικοινωνίας της ΕΕ, σύμφωνα με το σχέδιο δράσης κατά της παραπληροφόρησης, για την ενίσχυση της συνεργασίας και του συντονισμού με τα κράτη μέλη και για την πλήρη αξιοποίηση των υφιστάμενων μηχανισμών προκειμένου να διευκολυνθεί η απτή συνεργασία με τα κράτη μέλη και τους διεθνείς εταίρους στον τομέα της στρατηγικής επικοινωνίας·
13. θεωρεί ότι το έργο των δημοσιογράφων έχει καταστεί δυσκολότερο λόγω των μέτρων που σχετίζονται με την πανδημία COVID-19, λόγω, για παράδειγμα, του περιορισμού της φυσικής παρουσίας σε συνεντεύξεις Τύπου, της έλλειψης ή ανεπαρκούς απάντησης σε ερωτήσεις των δημόσιων αρχών, και της ακύρωσης ή καθυστέρησης των προθεσμιών για την υποβολή αιτημάτων για ελευθερία πληροφόρησης ή την πρόσβαση σε έγγραφα· εκφράζει τη λύπη του για το γεγονός ότι, ενώ η ποιοτική δημοσιογραφία είναι περισσότερο απαραίτητη από ποτέ, ιδίως λόγω του ρόλου της στην καταπολέμηση της αυξανόμενης παραπληροφόρησης, οι οικονομικές επιπτώσεις αυτής της κρίσης επηρεάζουν επίσης την οικονομική βιωσιμότητα των μέσων ενημέρωσης, και ιδίως των ανεξάρτητων μέσων ενημέρωσης και των δημοσιογράφων, υπονομεύοντας έτσι περαιτέρω τον πλουραλισμό των μέσων ενημέρωσης στην ΕΕ· εκφράζει την ανησυχία του για την έλλειψη διαφάνειας σε ορισμένα κράτη μέλη όσον αφορά την τοποθέτηση διαφημίσεων και την κατανομή των επιδοτήσεων στα μέσα ενημέρωσης, καθώς και για την αυξανόμενη συγκέντρωση της ιδιοκτησίας των μέσων ενημέρωσης σε ορισμένα κράτη μέλη· υπογραμμίζει ότι δεν θα πρέπει να εισάγονται σημαντικές αλλαγές στον τομέα των μέσων ενημέρωσης, κατά τη διάρκεια μιας de facto ή de jure κατάστασης έκτακτης ανάγκης·

⁵³ Διεθνής Οργανισμός Μετανάστευσης, COVID-19 Στιγμιότυπο ανάλυσης #19: Παραπληροφόρηση σχετικά με τη μετανάστευση & τους μετανάστες, 20 Απριλίου 2020.

⁵⁴ Οργανισμός Θεμελιωδών Δικαιωμάτων της ΕΕ, Πανδημία κορονοϊού στην ΕΕ – Επιπτώσεις στα θεμελιώδη δικαιώματα – Δελτίο αριθ. 1, 8 Απριλίου 2020.

14. καλεί τα κράτη μέλη να εγγυηθούν τα δικαιώματα των κατηγορουμένων, συμπεριλαμβανομένης της απρόσκοπτης πρόσβασής τους σε δικηγόρο, και να αξιολογήσουν τη δυνατότητα διεξαγωγής διαδικτυακών ακροάσεων ως μια λύση και μια εναλλακτική αντί της πραγματοποίησης της ακροαματικής διαδικασίας σε αίθουσα δικαστηρίου ή της μεταφοράς υπόπτων σε άλλα κράτη μέλη της ΕΕ, στο πλαίσιο του ευρωπαϊκού εντάλματος σύλληψης· καλεί τα κράτη μέλη να διασφαλίσουν την τήρηση όλων των αρχών που διέπουν τις ένδικες διαδικασίες, συμπεριλαμβανομένου του δικαιώματος σε δίκαιη δίκη· καλεί τα κράτη μέλη να διασφαλίσουν τα δικαιώματα και την υγεία όλων των ατόμων στις φυλακές, ιδίως τα δικαιώματά τους στην ιατρική περίθαλψη, στους επισκέπτες, στον χρόνο προαυλισμού και στις εκπαιδευτικές, επαγγελματικές ή ψυχαγωγικές δραστηριότητες·
15. αναγνωρίζει ότι τα περισσότερα κράτη μέλη έχουν επανεκκινήσει τις διαδικασίες ασύλου και ότι ορισμένα κράτη μέλη έχουν αξιοποιήσει την πρόσφατη περίοδο μειωμένου αριθμού νέων αιτήσεων για να μειώσουν τις συσσωρευμένες εκκρεμείς αιτήσεις· καλεί τα κράτη μέλη να εγγυηθούν πλήρως την πρόσβαση σε μια διαδικασία ασύλου και να διαφυλάξουν το δικαίωμα του ατόμου για πρόσβαση σε άσυλο, όπως κατοχυρώνεται στον Χάρτη των Θεμελιωδών Δικαιωμάτων, και να εφαρμόσουν διαδικασίες επανεγκατάστασης και αξιοπρεπούς επιστροφής με πλήρη σεβασμό του διεθνούς δικαίου· ζητεί, επιπλέον, να παρασχεθεί ή να αποκατασταθεί η πρόσβαση σε μεταφραστές το συντομότερο δυνατόν για όσους υποβάλλουν αίτηση ασύλου· καλεί τα κράτη μέλη να παρέχουν επαρκείς εγκαταστάσεις για την σωματική και ψυχική υγεία στα κέντρα υποδοχής, δεδομένων των κακών συνθηκών υγιεινής, του περιβάλλοντος υψηλού κινδύνου και της ευπάθειας των προσφυγικών πληθυσμών κατά την πανδημία COVID-19· καλεί την Επιτροπή και τα κράτη μέλη να καταρτίσουν σχέδιο για την ολοκληρωμένη αντιμετώπιση της κατάστασης των καταυλισμών στα εξωτερικά σύνορα της ΕΕ και για την αποτελεσματική αντιμετώπιση της κατάστασης των αιτούντων άσυλο· καλεί τα κράτη μέλη να επιτρέψουν την αποβίβαση και να διασφαλίσουν ότι η αποβίβαση πραγματοποιείται μόνο σε ασφαλή τόπο, σύμφωνα με το σχετικό διεθνές και ενωσιακό δίκαιο, το συντομότερο δυνατόν·
16. θεωρεί ότι οι διακρίσεις αυξήθηκαν κατά τη διάρκεια της πανδημίας και ότι ορισμένες ομάδες αποτέλεσαν στόχο της ρητορικής μίσους και μέτρων που εισάγουν διακρίσεις· καλεί τα κράτη μέλη να καταπολεμήσουν αυτή τη ρητορική μίσους και να θέσουν τέλος και να αποκαταστήσουν ανάλογα μέτρα που εισάγουν διακρίσεις· καλεί τις εθνικές και ιδίως τις τοπικές αρχές να εντείνουν τις προσπάθειές τους για την καταπολέμηση του αντιτσιγγανισμού, για την αποδόμηση των αρνητικών στερεοτύπων και να παρακινήσουν τη συμμετοχή των ατόμων με καταγωγή Ρομά στον προσδιορισμό και την εφαρμογή μέτρων για την αντιμετώπιση της πανδημίας· καλεί, επιπλέον, τα κράτη μέλη να συνεχίσουν τις προσπάθειές τους για την καταπολέμηση της ομοφοβίας και της τρανσφοβίας, καθώς η πανδημία έχει επιδεινώσει τις διακρίσεις και τις ανισότητες με θύματα άτομα ΛΟΑΔΜ+·
17. καλεί τα κράτη μέλη να διασφαλίσουν αποτελεσματικά την ασφαλή και έγκαιρη πρόσβαση στη σεξουαλική και αναπαραγωγική υγεία και τα συναφή δικαιώματα (SRHR) και στις απαραίτητες υπηρεσίες υγειονομικής περίθαλψης για όλες τις γυναίκες και τα κορίτσια κατά τη διάρκεια της πανδημίας COVID-19, ιδίως σε ό,τι αφορά την πρόσβαση στην αντισύλληψη, συμπεριλαμβανομένης της αντισύλληψης εκτάκτου ανάγκης, και στην έκτρωση·

18. καλεί τα κράτη μέλη να συμπεριλάβουν ανεξάρτητους εμπειρογνώμονες για τη δημοκρατία, το κράτος δικαίου και τα θεμελιώδη δικαιώματα στη διαδικασία λήψης αποφάσεων, όπου αυτό είναι αναγκαίο· καλεί τα κράτη μέλη, όταν λαμβάνουν νέα μέτρα, να αξιοποιούν την εμπειρογνωμοσύνη και να διαβουλεύονται με προορατικό τρόπο με ευρύ φάσμα εμπειρογνομόνων και ενδιαφερόμενων μερών, συμπεριλαμβανομένων των εθνικών οργανισμών ανθρωπίνων δικαιωμάτων, του θεσμού του Διαμεσολαβητή και της κοινωνίας των πολιτών·
19. καλεί τα κράτη μέλη να διαφυλάξουν το δικαίωμα σε ελεύθερες και δίκαιες εκλογές· υπενθυμίζει τη σύσταση της Επιτροπής της Βενετίας σύμφωνα με την οποία η έγκριση μεταρρυθμίσεων στον εκλογικό κώδικα κατά την περίοδο αυτή θα πρέπει να πραγματοποιείται μόνο μετά από ευρύ διάλογο και με ευρεία συναίνεση, ως εγγύηση εναντίον καταχρήσεων και ως εγγύηση εμπιστοσύνης στην εκλογική διαδικασία και τη νομιμότητά της· υπογραμμίζει ότι τα κόμματα που συναγωνίζονται για την υποστήριξη των ψηφοφόρων πρέπει να έχουν ίσα δικαιώματα όσον αφορά την προεκλογική εκστρατεία και ότι ενδέχεται να προκύψει αμφισβήτηση του δίκαιου χαρακτήρα των εκλογών που διεξάγονται κατά τη διάρκεια καταστάσεων έκτακτης ανάγκης⁵⁵· καλεί τα κράτη μέλη να εξετάσουν τις θεσμικές συνέπειες οποιασδήποτε απόφασης για αναβολή των εκλογών· τονίζει ότι, σύμφωνα με την Επιτροπή της Βενετίας, οι ειδικοί κανόνες για την αναβολή των εκλογών δεν θα πρέπει να εγκρίνονται από την εκτελεστική εξουσία ούτε με απλή πλειοψηφία στο κοινοβούλιο, αλλά θα πρέπει να ορίζονται στο Σύνταγμα ή σε οργανικό νόμο, και ότι η απόφαση αναβολής των εκλογών θα πρέπει κατά προτίμηση να λαμβάνεται από το κοινοβούλιο σε εύλογο χρονικό διάστημα πριν από τις εκλογές, ει δυνατόν πριν από την έναρξη της επίσημης εκστρατείας⁵⁶·
20. καλεί την Επιτροπή να αναθέσει επείγοντως μια ανεξάρτητη και ολοκληρωμένη αξιολόγηση των μέτρων που ελήφθησαν κατά τη διάρκεια του «πρώτου κύματος» της πανδημίας COVID-19, με σκοπό την άντληση διδαγμάτων, την ανταλλαγή βέλτιστων πρακτικών και την ενίσχυση της συνεργασίας, και να διασφαλίσει ότι τα μέτρα που λαμβάνονται κατά τα επόμενα κύματα της πανδημίας είναι αποτελεσματικά, στοχευμένα, δεόντως αιτιολογημένα με βάση τη συγκεκριμένη επιδημιολογική κατάσταση, απολύτως αναγκαία και αναλογικά, και να περιορίσουν τον αντίκτυπό τους στη δημοκρατία, το κράτος δικαίου και τα θεμελιώδη δικαιώματα· εκφράζει την ικανοποίησή του για το γεγονός ότι μια πρώτη τέτοια αξιολόγηση των μέτρων των κρατών μελών για τη νόσο COVID-19 περιλαμβάνεται στην πρώτη ετήσια έκθεση της Επιτροπής για το κράτος δικαίου· καλεί την Επιτροπή και το Συμβούλιο να συμμετάσχουν στη διαπραγμάτευση διοργανικής συμφωνίας για έναν αποτελεσματικό μηχανισμό παρακολούθησης του κράτους δικαίου, της δημοκρατίας και των θεμελιωδών δικαιωμάτων, όπως ζητήθηκε στο ψήφισμά του, της 7ης Οκτωβρίου 2020, σχετικά με τη θέσπιση μηχανισμού της ΕΕ για τη δημοκρατία, το κράτος δικαίου και τα θεμελιώδη δικαιώματα, ο οποίος θα αξιολογεί την κατάσταση σε όλα τα κράτη μέλη με επιμέλεια και δικαιοσύνη, καθώς και θα συμβάλλει στην καλύτερη προστασία του κράτους δικαίου και των αξιών της Ένωσης σε έκτακτες καταστάσεις όπως η

⁵⁵ Επιτροπή της Βενετίας, Έκθεση σχετικά με τον σεβασμό της δημοκρατίας, των ανθρωπίνων δικαιωμάτων και του κράτους δικαίου κατά τη διάρκεια καταστάσεων έκτακτης ανάγκης: Προβληματισμοί, 19 Ιουνίου 2020 (CDL-AD(2020)014), παράγραφος 96.

⁵⁶ Επιτροπή της Βενετίας, ενδιάμεση έκθεση της 8ης Οκτωβρίου 2020 (CDL-AD(2020)018), παράγραφοι 101, 114, 119, 122 και 123.

συνεχιζόμενη πανδημία·

21. επαναλαμβάνει την έκκλησή του προς τα θεσμικά όργανα της ΕΕ και τα κράτη μέλη να αντλήσουν τα κατάλληλα διδάγματα από την κρίση COVID-19 και να συνεργαστούν πολύ στενότερα στον τομέα της υγείας, δεδομένου του τεράστιου φορτίου με το οποίο βρίσκονται αντιμέτωποι οι πολίτες στην προσπάθειά τους να διαχειριστούν τη σωματική και ψυχική τους υγεία κατά τη διάρκεια αυτής της πανδημίας, μεταξύ άλλων μέσω της δημιουργίας μιας Ευρωπαϊκής Ένωσης Υγείας, όπως προτάθηκε στο ψήφισμά του της 10ης Ιουλίου 2020 σχετικά με τη στρατηγική της ΕΕ για τη δημόσια υγεία μετά τη νόσο COVID-19⁵⁷.
22. καλεί την Επιτροπή να συνεχίσει την παρακολούθηση των ληφθέντων μέτρων, να εντείνει τις δραστηριότητές της για τον συντονισμό των κρατών μελών, να καθοδηγήσει ενεργά τις αρχές κατά τον χειρισμό της πανδημίας σύμφωνα με το δημοκρατικό κράτος δικαίου και τα θεμελιώδη δικαιώματα, να αναλάβει νομική δράση και να χρησιμοποιήσει άλλα διαθέσιμα εργαλεία όποτε είναι αναγκαίο και να εξετάσει τις διαθέσιμες επιλογές για τη διασφάλιση του σεβασμού των θεμελιωδών αξιών της Ένωσης, καθώς και να αναλάβει ηγετικό ρόλο για να διασφαλίσει την άρση των περιοριστικών μέτρων το συντομότερο δυνατόν· καλεί τον Οργανισμό Θεμελιωδών Δικαιωμάτων να συνεχίσει να υποβάλλει εκθέσεις σχετικά με τον αντίκτυπο των μέτρων για την καταπολέμηση της COVID-19 στα θεμελιώδη δικαιώματα·
23. αναθέτει στον Πρόεδρό του να διαβιβάσει το παρόν ψήφισμα στην Επιτροπή, στο Συμβούλιο, στις κυβερνήσεις και τα κοινοβούλια των κρατών μελών, στο Συμβούλιο της Ευρώπης, στον Οργανισμό για την Ασφάλεια και τη Συνεργασία στην Ευρώπη, καθώς και στον ΟΗΕ.

⁵⁷ Κείμενα που εγκρίθηκαν, P9_TA(2020)0205.